

Toelichting bij de toekenning van de Kies Kleur tegen Pesten-wedstrijd 2026

Samenvatting dossier

door Gie Deboutte

Juryvoorzitter van de Kies Kleur tegen Pesten-wedstrijd

1. De Kies Kleur tegen Pesten-wedstrijd voor scholen

De wedstrijd werd in 2000 voor het eerst georganiseerd onder de naam ‘Pesten, dat kan niet!’-wedstrijd. De wedstrijd kwam tot stand onder impuls van een privéponsor. Die voorziet nog altijd in de geldprijs die de winnende scholen ontvangen. In 2025 vierde de wedstrijd zijn 25-jarig jubileum en werd de naam van de wedstrijd veranderd naar ‘Kies Kleur tegen Pesten- wedstrijd’.

De wedstrijd is erop gericht om scholen van het basis- en secundair onderwijs die blijk geven van goede praktijk op het vlak van pestpreventie en pestaanpak erkenning te geven. Scholen die hoog scoren op de zelfscan voor onderwijs van [ALLESoverPESTEN](#) ter evaluatie van hun antipestbeleid, krijgen automatisch een uitnodiging om deel te nemen aan de wedstrijd.

Deelname gebeurt door het invullen van een extra wedstrijdossier (uitgebreide vragenlijst die scholen moeten invullen en stofferen met hun praktijkverhaal) en een korte presentatie t.a.v. de wedstrijdjury. Via deze twee wegen informeert de jury zich over de schoolpraktijk van de deelnemende scholen en komt ze tot een oordeel.

Het staat elke school vrij om deel te nemen. Elk tijdig ingediend dossier wordt beoordeeld. In een eerste fase worden alle schooldossiers tegen het licht gehouden. De 5 (of maximaal 6) sterkste dossiers worden vervolgens voorgelegd aan een panel van juryleden¹. Op basis van de ingediende dossiers en de presentaties wordt door de jury de ultieme selectie gemaakt van alle winnende scholen. De jury bestaat uit wetenschappelijke experts en ledenorganisaties van het Vlaams Netwerk Kies Kleur tegen Pesten die hoofdzakelijk of onder meer in het onderwijsveld actief zijn.

Er zijn drie winnaars. De gouden winnaar ontvangt € 2.500,00 en een prijzenpakket. De zilveren winnaar krijgt € 1.500,00, een vorming t.w.v. € 650,00 en eenzelfde prijzenpakket. De bronzen winnaar € 1.000,00, een vorming t.w.v. € 650,00 en eenzelfde prijzenpakket. De 4^e en 5^e (en 6^e) plaats ontvangen een vorming t.w.v. € 650,00.

Met het toekennen van deze prijzen wordt erkenning gegeven aan de inspanningen die door de scholen werd geleverd. Door deze goede praktijkvoorbeelden onder de aandacht te brengen kunnen andere scholen inspiratie opdoen en worden ze aangemoedigd om ook zelf een dossier in te dienen.

De criteria op basis waarvan de scholen worden beoordeeld, zijn verwerkt in het deelnemingsdossier. Ze steunen op wetenschappelijk onderzoek (‘wat werkt bij het voorkomen en aanpakken van pesten?’), sluiten aan bij het principe van ‘wenselijke preventie’ en wijzen de scholen de weg naar het verder versterken van hun praktijk.

¹ Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een geijkte evaluatiefiche die afgestemd is op de kenmerken van een integrale schoolaanpak (whole school approach), zoals aanbevolen door diverse reviewstudies.

2. De jurering

De jurering van de Kies Kleur tegen Pesten-wedstrijd ligt in handen van een jury die thuis is in het thema. De jury telt vertegenwoordigers uit de academische wereld, vertegenwoordigers van ouders alsook van vormingsorganisaties of andere instanties die zich inlaten met (cyber)pesten bij kinderen en jongeren. De jury wordt voorgezeten en gemodereerd door Gie Deboutte. De voorzitter geeft echter zelf geen scores. Hij modereert het gesprek en de finale beoordeling van alle dossiers. Enkel in geval van een ex aequo geeft het oordeel van de voorzitter de doorslag.

De beoordeling van elk dossier steunt in belangrijke mate op het nagelezen dossier maar wordt in de laatste fase aangevuld door een live presentatie vanwege elke school. Het staat scholen vrij om leerlingen en ouders te betrekken bij de presentatie van hun dossier.

3. Toelichting bij dossiers van de winnaars van de Kies Kleur tegen Pesten-wedstrijd

Hierbij het overzicht van de 3 winnende scholen. Bij elke school wordt kort beschreven welke punten de jury in het bijzonder op prijs heeft gesteld.

Het dossier dat de scholen moeten invullen verplicht hen om te verduidelijken hoe hun schoolbeleid (theorie en praktijk) er uit ziet, hoe breed en diepgaand het is uitgewerkt, in welke mate er wordt afgestemd op en samengewerkt met alle schoolbetrokkenen en hoe professioneel het team of de stuurgroep te werk gaat. De preventiepiramide van Johan Deklerck geldt hierbij als een referentiepunt.

Scholen krijgen zeker de kans om de uniciteit van en alle creatieve elementen binnen hun praktijk in beeld te brengen. Het is vooral de bedoeling zicht te krijgen op wat zich feitelijk afspeelt binnen de school en in hoeverre het antipestbeleid deel uitmaakt van het DNA van de school.

Scholen die hun aanpak met alle betrokkenen vormgeven, uitwerken, evalueren en bijsturen hebben een streepje voor op scholen die dat niet doen. Eenmalige initiatieven kunnen mooi en succesvol zijn, toch zal de jury vooral kijken naar wat structureel deel uitmaakt van de schoolwerking.

1. Gouden winnaar: GBS De Horizon, Gistel

Sterke en opmerkelijke punten in de pestaanpak van de school.

Deze **Goed-Gevoel-School** uit Snaaskerke telt ongeveer 180 leerlingen en een flexibel en enthousiast team. Vertrekkend vanuit haar basisvisie zet de school in op **welbevinden, zorgzaamheid, behulpzaam en respectvol zijn en liefdevol omgaan met elkaar**. Het hele 'Horizonder-project' is **mooi gevisualiseerd**.

Vanaf de kleuterklassen zet het schoolteam in op **sociaal-emotionele ontwikkeling** en het beschikken over een **rijke taal om gevoelens bespreekbaar te maken**.

Met de **input van alle schoolbetrokkenen** (leerkrachten, leerlingen en ouders) werd het **'Horizonder'-project** uitgewerkt. Het doel hiervan is ervoor te zorgen dat iedereen 'happy-op-school' is. De **input en medewerking van de vzw 'School Zonder Pesten'** is hierbij erg belangrijk. Jaarlijks biedt deze vzw-activiteiten en tools aan, op maat van elke leeftijd, die bijdragen tot het realiseren van dit project. Zo draagt de **Horizonbox** bij tot fijne activiteiten tijdens de speeltijden. Doorheen het jaar worden heel wat **preventieve initiatieven** ontwikkeld (horizonlied samen zingen, klasdoorbrekende activiteiten o.l.v. het 6de leerjaar,

De school werkt met een **variant van het 'buddyproject'** en deelt de leerlingen in 8 kleurengroepen (vanaf 3de kleuterklas tot en met 6de leerjaar). De kinderen van elke groep zijn elkaars buddy. De leerlingen van het 6de leerjaar nemen om de twee maanden initiatief en zijn ook tussenschakels in de zorgaanpak. Zij worden 'Best Buddy's' genoemd. Het zijn de klasleerkrachten die hen in hun rol ondersteunen. Daarnaast zijn er de 'Bovenste Beste Buddy's' genoemd (directie en zorgleerkracht) om hen op in concrete gevallen bij te staan.

In elke klas wordt gewerkt met **drie heldere klasafspraken**. Die worden door alle leerlingen en de leerkrachten ondertekend. Elke klas beschikt tevens over een **meldbox met antwoordkaartje** (= steunkaartje).

Tom Termote verzorgde een **infoavond over cyberpesten**.

In het **curatieve deel** van de schoolwerking ligt de nadruk op **luisteren, praten en samen oplossingen zoeken**. Problemen die gemeld worden, worden **wekelijks** besproken in het kernteam. Er wordt op **maat** van elke casus bekeken wat nodig is. De school zet hierbij in op gesprekken met de individuele kinderen, gesprekken met ouder(s) en indien nodig wordt ook gebruik gemaakt van klasinterventies. De focus ligt op het iedereen de kans geven om te **groeien in verantwoordelijkheid nemen en steun te zijn voor elkaar**.

Ouders staan in deze school niet aan de zijlijn. Ze worden betrokken via vragenlijsten, een brievenbus en inspraakmomenten die door de school worden voorzien.

De jury kon zien hoe de school van een beleid met losse bouwstenen groeide naar een aanpak en beleid dat vertrekt vanuit een visie, die zich nu breed vertakt in een mooi, consistent en samenhangend beleid.

Contactgegevens van de school

Gemeenteschool "De Horizon"

Vrijheidsstraat 1, 8470 Snaaskerke-Gistel

gbsdehorizon.be

Perscontact:

An Ameloot – Directeur

An.Ameloot@gbsdehorizon.be

tel. 059/27 82 95 | gsm. 0473/90 78 42

2. Zilveren winnaar: OLVP Lagere School, Bornem

Sterke en opmerkelijke punten in de pestaanpak van de school

OLVP Lagere School uit Bornem is een **grote lagere school**.

Voor deze school is het inzetten op **verbondenheid de kern van haar visie en missie**. De school zet via verschillende initiatieven in op **samenhorigheid en verbinding**. Dat gebeurt via diverse themadagen, het organiseren van een voetbaltornooi, de feestelijke Talentendag (inclusief frietjes!), de Klas universalis (een soort challenge voor de klasgroepen, gericht op teambuilding en het onderhouden van een fijn klasklimaat).

De school is een **KiVa-school**. Dat betekent dat heel de school, met alle leerkrachten en leerlingen, inzet op een **positief omgangsklimaat, zorg voor zichzelf en elkaar, het stimuleren van sociale vaardigheden, het beter kennen en leren omgaan met pestsituaties**. Zoals elke KiVa-school geldt het principe 'We zijn samen verantwoordelijk voor het oplossen van wat fout is gelopen.' Via **vormingen** wordt het schoolteam in staat gesteld om de les- en klasactiviteiten die bij KiVa horen op gelijkgerichte wijze tot bij de kinderen te brengen. Dat gebeurt in alle klassen en via **schoolbrede initiatieven**, een heel **schooljaar lang**.

Het KiVa-kernteam (4 personen) speelt een centrale rol bij het uitrollen en toepassen van het beleid om pesten te helpen terugdringen.

In lijn met het eigen schoolproject koos het team ervoor om niet langer van een sanctiebeleid maar wel van een **relatiebeleid** te spreken. Een fiche verduidelijkt hoe de school dit opvat. **Samenwerking is hierbij het sleutelwoord**. Loopt er iets fout, dan kan de klasleerkracht rekenen op de steun en hulp van het KiVa-kernteam. Er wordt dan bijvoorbeeld per twee begeleiders (klasleerkracht en KiVa-teamleerkracht) met de betrokken leerling(en) in gesprek gegaan.

Interventies bij pesten kunnen grosso modo twee wegen uitgaan (afhankelijk van de situatie en de ernst van de feiten): **niet-confronterende versus confronterende aanpak**. De focus is in beide gevallen **oplossingsgericht**. De klasleerkracht wordt altijd bij deze aanpak betrokken. Ouders worden op de hoogte gesteld van wat gebeurt. Per klas (waarin zich een probleem voordoet) wordt er ook een **handelingsplan** opgesteld. **Opvolging** is in elke situatie nodig en gebeurt ook.

De **professionalisering van het team** is een niet-aflatend proces. Naast de vormings- en uitwisselmomenten met andere KiVa-scholen, wordt ingezet op de **personeelsvergaderingen om kennis door te spelen, succeservaringen te delen**, ... Elke personeelsvergadering bevat een KiVa-rondje. KiVa is m.a.w. een vast onderdeel van de schoolwerking. Het laat ook toe om werkpunten in beeld te krijgen en helder te krijgen wat goed werkt.

Een ander aspect van de KiVa-werking zijn de **maandelijke ouderbrieven** met info en foto's van wat op school gebeurt: via die weg vernemen ouders rond welke thema's de kinderen bezig zijn en zo kan een thuisbabbel over de leerstof of activiteiten makkelijker plaatsvinden.

Een extra werkpunt van de school is ondertussen ook de **speelplaatswerking**. De school zet nu in op het tot stand brengen van een **groene speelplaats met verschillende hoeken of zones** (groene, blauwe, rode, ...). Elke toezichter draagt ook een opvallend hesje: de **zichtbaarheid en vindbaarheid van de toezichter** wordt hiermee vergroot. De toezichters beschikken ook over een **flowchart** die verduidelijkt hoe problemen op de speelplaats kunnen worden aangepakt. (De externe toezichters

kregen, dankzij de jeugddienst van Bornem, een tweedaagse opleiding over KiVa en de KiVa-aanpak op de speelplaats.)

Samenhang groeit er ook via de KiVa-code en het gemeenschappelijk uitrollen van de KiVa-lessen waarin ook **aandacht** uitgaat naar **mediawijsheid en cyberpesten**.

De school evalueert haar KiVa-werking op verschillende manieren en door het **betrekken van alle schoolactoren**. Dit is een heel sterk punt. De digitale KiVa-monitor² wordt gebruikt om de **leerlingen van 4, 5 en 6 zich te laten uitspreken over eenzaamheid, uitsluiting, pesten, seksueel grensoverschrijdend gedrag. Ook cyberpesten komt hierbij aan bod.**

Interventies die volgen **na een melding** hebben gemeenschappelijk dat er **altijd een gesprek plaatsvindt met alle betrokkenen, vertrekkend met het slachtoffer**. Vervolgens komen **ook de pestende kinderen** en de **omstaanders** aan het woord.

Naast de **leerlingengesprekken** maakt de school ook gebruik van de **klastermometer**: deze methodiek mikt op het betrekken van alle leerlingen bij wat fout is gelopen. Ze worden uitgedaagd tot **reflectie, een open gesprek en het gemeenschappelijk aanpakken** van de situatie die nu voor spanning zorgt.

De jury waardeert de **grondigheid** waarmee het **antipestbeleid** is uitgewerkt en vorm krijgt. De **preventieve kracht** van het project wordt erg op prijs gesteld. Idem voor de **samenwerking op teamniveau** (elkaar steunen, helpen, professionaliseren) en het nadrukkelijk **betrekken van leerlingen** bij dit alles. **Evalueren** is sterk onderdeel van de werking en dat gebeurt op een heel grondige manier. Het geeft de school de kans om haar eigen beleid ook voortdurend te verbeteren en bij te sturen.

Contactgegevens van de school

OLVP Lagere School

Rijkenhoek 2, 2880 Bornem

www.olvpls.be

Perscontact:

Jelle De Graeve

jelle.de.graeve@olvpls.be

tel. 0498 79 69 06

² Gestandaardiseerde vragenlijst, opgesteld door de Universiteit van Turku. Scholen die er gebruik van maken krijgen een uitvoering feedbackrapport en de KiVa-trainers ondersteunen hen bij het lezen en interpreteren van dat rapport.

3. Bronzen winnaar: GO! Next Daltonscholen, Hasselt (Basisonderwijs)

Sterke en opmerkelijke punten in de pestaanpak van de school

De twee Hasselts Dalton basisscholen beschikken over een **sterk vertrekpunt** voor hun antipestwerking, m.n. de **basisvisie van het Daltononderwijs**. In lijn hiermee zetten beide scholen sinds 2016 sterk in op een **buddyproject** dat bijdraagt tot het tot stand brengen van een schoolcultuur waarin kinderen van jongs af aangespoord worden tot **verantwoordelijk handelen t.a.v. zichzelf en anderen**. De **visualisatie** van het project is een sterk punt van de schoolwerking.

De basiswaarden van de Daltonpedagogie zijn Verantwoordelijkheid, Zelfstandigheid en Samenwerking.

Het **buddyproject** houdt in dat gewerkt wordt met **totemgroepen**. Elke totemgroep staat o.l.v. een kapitein. Dit zijn oudere leerlingen die via een gemotiveerd schrijven gekandideerd hebben voor hun rol als buddy. **Driemaal per schooljaar** organiseert de school **activiteiten** waarbij kinderen in hun totemgroep tot actie overgaan: crea-activiteiten, bewegingsactiviteiten, ... gericht op **samenwerking** of activiteiten die inspelen op **verbinding en samen zijn** (bezoek Japanse tuin, yoga, Cluedo, ...). Elke groep maakt haar eigen vlag. De groepen blijven over de jaren heen min of meer hetzelfde. De buddy's daarentegen wisselen jaar na jaar.

De **buddy's** die elke totemgroep leiden worden tevens **betrokken bij het aanpakken van conflicten**. Ze leren **technieken** en krijgen **coaching** om conflicten te leren hanteren. Oefeningen zorgen ervoor dat de buddy's het nodige in de vingers krijgen.

Om conflicten en pesterijen op het spoor te komen, hanteert de school '**zorgvangertjes**'. Die vinden ze o.m. bij de 'Zorg Vlindervangerkast'. Het zorgvangertje is een zakje waarin kinderen hun vraag en verhaal kunnen dropen. Komt er een probleem binnen, dan hanteert de school **geen strak stappenplan** maar wordt er **op maat** gewerkt. **Flexibiliteit** is nodig om, op basis van wat zich afspeelt, al dan niet op klasniveau aan de slag te gaan. Soms beperkt een tussenkomst zich tot een **individueel aangepast aanpak**. De criteria die een peestsituatie van een andere conflictsituatie onderscheiden, worden dan getoetst. Bij de **aanpak van peestsituaties en conflicten** trekt de school vnl. de kaart van **herstel**. De **nauwe en goede samenwerking met het CLB** wordt gezien als een sterk punt van de schoolaanpak.

De **zorgcoördinator staat centraal bij de incidentaanpak**. Het is deze persoon die met de kinderen in gesprek gaat, alsook met de ouders. Hij/zij staat bij de aanpak in nauw contact met de klasleerkracht. Essenties van deze aanpak zijn verder: kort op de bal spelen en ervoor zorgen dat elk kind zich gehoord en gezien voelt.

De school zoekt **samenwerking met de ouders** en dat gebeurt o.m. door middel van een infoavond, de AppWell-bevraging en andere momenten waarop feedback gegeven kan worden. Vanuit de basiskeuze voor samenwerking is het logisch dat de ouders ook betrokken worden bij het bespreken en aanpakken van een peestsituatie.

Het **oudercomité** van de school wordt er ook bij gehaald als het gaat om het **speelplaatsbeleid** van de school. De school beschikt over een **sterk gevisualiseerd actieplan** en vermijdt het woord 'pesten'. Het actieplan is helder, zichtbaar en in samenwerking met leerlingen en ouders uitgewerkt. Ook het CLB staat niet aan de zijlijn.

Contactgegevens van de school

GO! Next Daltonscholen

Boomkensstraat 52, 3500 Hasselt

daltonschool.be

Perscontact:

Dorien Engelen - zorgcoördinator

dorien.engelen@daltonschool.be

tel. 011 85 05 35